

Olen niin yksin, että se

YKSINÄISYYS Useimmat ihmiset tuntevat joskus yksinäisyyttä, mutta 40-vuotiaalle Pentille yksinäisyys on jatkuvaa ja jokapäiväistä.

MILTÄ tuntuu olla yksin? Kun puhutaan yksinäisyydestä, mitä se tosiasiasa tarkoittaa?

Pentti, 40, on yksinäinen. Hän on aina ollut yksin, mutta viime vuosina yksinäisyys on pahentunut. Yhteydet muihin ihmisiin ovat viime vuosina vain vähentyneet.

Pentti kuvailee yksinäisyyttä turhautumisena, sielua viiltävänä täyttymättömänä kaipauksena, epäreiluuden kokemuksenä ja jatkuvana pettymyksenä.

–Se maistuu härskiintyneeltä aspartaamilta ja on tehty hiertavästä materiaalista. Väriltään se on kulahtanut pastellisininen, ja sillä on rasittava, hieman nasaalinen räähkyvä ääni. Ja jos sen taakseen yrittää jättää, sen silti edestään löytää.

Pentti on myös autistinen, eikä hänellä ole omaa perhettä.

–Korostan autismia siksi, että se kertoo usein enemmän kuin

tuhat sanaa, ja jos ei muuta, se saa kuulijan vähintään hämilleen, mikä vähentää erheellisiä ennakko-odotuksia.

Oireyhtymästä huolimatta Pentti on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon, mutta hän on työelämän ulkopuolella, koska ei pysty sopeutumaan nyky-yhteiskunnan työmaailmaan.

–Eikä työmaailma mitenkään suostu sopeutumaan minuun, Pentti huokaa.

Yksinäinen Pentti on ollut aina.

KOULUAIKOINA hänellä oli useampikin kaveri, mutta he katkaisivat yhteydenpidon pääsääntöisesti jo tuolloin. Lukion ja yliopistotason opiskelun aikana, eli yhteensä yli kymmenen vuoden aikana, yhtään uutta ystävyyttä ei enää alkanut.

Lapsena Pentti vietti paljon aikaa yksin, mutta se oli hänen mukaansa yksinoloa, ei yksinäisyyttä.

–Olen aina viihtynyt yksin, silloin kun se on ollut valinta. Mielikuvituksella siunattu mieli löytää kyllä aina tekemistä yksinkin.

Rakkautta riitti kotona, ja Pentin vanhemmat rakastivat poikaansa, vaikka eivät aina osanneet sitä näyttää.

Peruskoulussa toiset lapset yrittivät kiusata häntä. Pentti koki erilaisuutta ja mihinkään kuulumattomuutta jo lapsuudesta alkaen, ellei perhettä lasketa mukaan.

Hän uskoo, että osasyys tähän voi olla hänen ulkoinen olemuksensa ja käytöksensä.

–Luulenpa, että minua pidetään outona tai vähintään erikoisena, vaikka en avaisi edes suutani. Ei tosin välttämättä pelkästään kielteisessä mielessä.

Pentti tietää, että hänellä on tavanomaisesta poikkeavat sosiaaliset taidot, mutta ei suostu myöntämään, että ne olisivat erityisen huonot.

–Ne vain eivät sovellu kaikkiin tilanteisiin, kuten ihmisten lähestymiseen. En koe tästä mitään syyllisyyttä, koska minä olen se, mikä minä olen.

Kun Pentti on yrittänyt opetella parempia sosiaalisia taitoja, hän ei ole ymmärtänyt saamastaan oppimateriaalista mitään.

Sen seurauksena Pentti on havahtunut siihen tosiasiaan, että hän eroaa valtaväestöstä perusteellisesti.

–Autistien erot kommunikaatiossa ovat usein neurologisella tasolla asti. Enkä usko, että sellaiset erot yksilötasolla edes mitään autismidiagnoosia vaatisivat.

Vaikka Pentti ymmärtää itseään hyvin, oman tilanteen kinkkisyys satuttaa silti.

–Se, mikä erityisesti sattuu, on se, kun kukaan ei usko. Pitäisi harjoitella lähestymistä ja mitä lie taitoja. Mutta min-käs teet, kun se tuntuu täysin

luonnottomalta. Eikä se mistään ujoudesta ole kiinni. Viisaus ja älykyys, tai edes verbaalinen lahjakkuus, eivät ole riittäviä tekijöitä tällaisten asioiden kommunikoinnissa.

Kun Pentti on keskustellut tilanteestaan muiden ihmisten kanssa, häntä on syytetty siitä, että on hänen oma vikansa, kun hän ei lähesty ihmisiä.

Häntä on myös yritetty auttaa viisauksilla, kuten: ”Ei kukaan tule kotiovelta hakemaan” tai ohjeistuksilla kuten: ”Hae ihmisiä netistä”.

–Tällaisilla latteuksilla kuitenkin lähinnä pilkataan, eikä auteta avunpyytäjää.

Konkreettista apua ystävien, saati läheisemmän ihmissuhteen, saamiseen Pentti ei ole saanut.

–Yksinäisyys on sitä, kun seisot keskellä kansanjoukkoa, eikä ympärilläsi kuitenkaan tunnu olevan ketään. Yksinäisyys on sitä, kun romantiikka pitää etsiä valkokankaalta ja

FOTOLIA / AOP

Pentti ei ole koskaan pitänyt ketään kädestä. Kuvituskuva.

”Minulla ei ole kykyä lähestyä ihmisiä, eikä minulla ole mitään käsitystä siitä, miten ihmisiin tutustutaan.

PENTTI

FOTOLIA / AOP

Pentti uskoo, että hänen autismsinsa on yksi syy yksinäisyyteen. Kuvituskuva.

raastaa sieluni rikki

eroitiikka internetin epäilyttävis-
tä kolkista, ja molemmat ovat
henkisesti onntoa teeskentelyä,
joihin ei edes itse varsinaisesti
osallistu.

Tällä hetkellä Pentillä on yksi
ihminen, jota hän voi kutsua
kaveriksi.

–Hänen kanssaan olen sen-
tään tekemisissä viikoittain.

Tunnekirjonsa sekamelskassa
Pentistä tuntuu ennen kaikkea
siltä, ettei hän saa kontaktia
muihin ihmisiin.

–Minulla ei ole kykyä lähes-
tyä ihmisiä, eikä minulla ole
mitään käsitystä siitä, miten
ihmisiin tutustutaan. Ne harvat
kaveruudet ja muut sosiaaliset
suhteet, joissa olen ollut, ovat
yleensä perustuneet siihen, että
joku toinen lähestyy, ja minä
ensin lähinnä kuuntelen tarkasti,
ja vasta sitten reagoin.

PENTTI toivoisi, että hänellä
olisi enemmän ihmisiä ympä-
rillään, joihin ottaa yhteyttä –
mutta vain jos yhteydenpito on
vastavuoroista.

–Olen yrittänyt olla välillä
yhteydessä vanhoihin tuttuihin,
mutta kun olen käytännössä

joutunut olemaan aina se, joka
sen yhteyden ottaa, niin ei siinä
kovin kaivatuksi itseänsä tunne.

Penttiä hiertää se ristiriita, et-
tä yksinäisyys katsotaan yhdeksi
merkittävimmistä nykypäivän
ongelmista, sillä se vaikuttaa
jopa yleiseen terveydentilaan,
mutta samalla sen eteen tehdään
käytännössä kuitenkin varsin
vähän.

Hänestä yksinäisyys heikentää
ihmisten elämänlaatua ja naker-
taa yhteiskuntaa kuin vaeltava
kulkutauti.

Pentti sanoo, että hänen omat
erityistaitonsa ovat ihmisten
käytettävissä, mutta suree, ettei
itse voi saada apua ongelmiinsa.

Usein hänelle aletaan puhua
käsitteestä ”henkilökemiat”.

–Miksi nämä taidot ovat
sellaisia, että niissä ei saa olla
osaajia ja asiantuntijoita, jotka
oikeasti todellisella konkreetti-
sella tekemisellä auttavat toista?
Miksi sosiaalisesti kyvykkäät
panttaavat kykyjään ja taitojaan
ihmissuhteissa?

Joskus Pentti tuntee olonsa
pettyneeksi ja turhautuneeksi.

–Maailma on täynnä kai-
kenlaisia pilipaliasiantuntijoita

aiheista, joilla ei ole käytän-
nössä yhteiskunnan kannalta
merkitystä. Nykymaailmassa
katsotaan tabuksi se, että toisen
ihmisen konkreettisena tukena,
ei vain valistavana neuvonanta-
jana vaan toisen rinnalla todel-
lisena apuna, olisi joku, jonka
kanssa etsittäisiin mahdollista
ystävää tai tuttua.

PENTILLE mieluisinta tekemistä
ystävän kanssa olisi konkreet-
tinen yhdessä tekeminen, kuten
jokin luova harrastus, esimer-
kiksi askartelu tai musiikki,
lautapeliä tai tietokonepeliä
pelaaminen tai jonkin asian
oppiminen yhdessä.

Pentti myös toivoo romanttis-
ta, syvällisempää ja seksuaalista
yhteyttä jonkun erityisen henki-
lön kanssa, mutta sellaista hän
ei ole koskaan kokenut.

Pentti ei ole myöskään
koskaan pitänyt kiinni toisen
ihmisen kädestä.

–Kaipuuta olisi.

Kyse ei ole siitä, etteikö Pentti
olisi halunnut. Hän on halunnut
elämänsä toisen ihmisen jo
neljännesvuosisadan. Ihastu-
nutkin Pentti on ollut moneen

kertaan, mutta se ei ole koskaan
johtanut mihinkään muuhun
kuin turhautumiseen ja masen-
nukseen.

Sosiaalista mediaa Pentti ei
ole koskaan käyttänyt, osin po-
liittisista syistä, osin siksi, että
se ei ole hänelle luonnollinen
kommunikointitapa.

Fyysisesti Pentti on terve,
mutta henkisesti asiat eivät ole
yhtä mallillaan.

–Autismi ei varsinaisesti ole
sairaus, mutta siitä seuraa vali-
tettavasti omat käytännön on-
gelmansa. Selektiivinen mutismi
ihmisjoukoissa ei ainakaan auta
päihittämään yksinäisyyttä.

Mutismista kärsivä ihminen
kokee, ettei pysty tai kykene
kommunikoimaan.

Koska Pentti on työelämän
ulkopuolella ja ihmisiä on
hänen elämässään vain vähän,
hän pyrkii täyttämään päivänsä
harrastuksilla.

–Erilaiset luovat harrastukset
ja itsensä sivistäminen ovat asioi-
ta, joista voi olla suuresti iloa
myös yksinäiselle, jos yksinäisyys
ei ole niin murskaavan tuntuista,
että ei jaksaa. Aina ei jaksaa.

JENNA MENDEZ

”*Luulenpa,
että minua
pidetään outona
tai vähintään
erikoisena, vaikka
en avaisi edes
suutani.*

PENTTI

Pentti nauttii yksinolosta ja metsän rauhasta, mutta yksinäisyys kalvaa silti. Kuvituskuva.